

Lungomare : bolje jednom vidjeti, nego stoput čuti

Novi barbari: nekad ognjem i mačem, danas pilom i betonom

Šetnja koju su Zelena Istra i Udruga Za Sispalac organizirali za Puljane na dvije moguće lokacije novog gradskog pročistača u subotu 17. ožujka 2012. potvrdila je da su pretpostavke organizatora bile točne: bolje je jednom vidjeti lokaciju i gobarite planirane izgradnje u šumi Lungomare, nego sto puta čuti pravdanja predstavnika Grada Pule da je upravo to najprimjerenije mjesto za novi uređaj za fekalne vode. Više od dvije stotine osoba krenulo je iz Gortanove uvale preko sada-

šnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda do obližnjeg devastiranog područja kamenoloma Max u industrijskoj zoni, ujedno i puno bolje lokacije za pročistač od one u najljepšoj rekreacijskoj zoni grada. Naravno da bi lokacija izvan grada bila jedino razumno rješenje za izgradnju takvog uređaja, ali zbog neodgovornog planiranja postojećeg kanalizacijskog sustava, izmještanje lokacije pročistača izvan grada u ovom bi trenutku iziskivalo i veće troškove, što bi, naravno, trebalo

kvantificirati prije nego li odbacimo tu mogućnost.

Tijekom šetnje građane smo uputili i na ostale sadržaje koje nadležni planiraju graditi u šumi, primjerice, na tri velika ugostiteljska objekta na dvije etaže, na dnevno-noćnu zonu za zabavu i sport u Gortanovoj uvali, na parkirališta i okretišta za gradski prijevoz te na hotel sa 5 etaža koji će biti izgrađen na mjestu današnjeg nogometnog igrališta, potom na dva dodatna nogometna igrališta natjecateljskih dimenzija, kao i na "dizanje" postojećih građevina uz teniske terene.

Zbog svih planiranih građevinskih radova - izgradnja hotela, nogometnih terena, novih cesta i parkirališta u šumi, ugostiteljskih objekata s pripadajućom infrastrukturom, "uređenja" plaže betoniranjem te samog pročistača s novim dvostruko širim ispustom u more pored onog

Tijekom gradnje novog pročistača stari će morati biti u funkciji - što znači da novi mora biti građen pored postojećeg, čime se znatno povećava površina šume Lungomare koja će biti uklonjena.

postojećeg - najomiljenija gradska rekreacijska zona bit će barem od 5 do 10 godina prašnjava i vrlo bučno

gradilište.

Reakciju građana nakon šetnje i saznanja o veličini planiranih građe-

vinskih zahvata možemo sažeti u tri riječi - iznenađenje, nevjera i ogorčenost.

Predstavnica Zelene Istre u savjetodavnom tijelu Ministarstva zaštite okoliša i prirode

Organizacije za zaštitu okoliša okupljene u mreži Zeleni forum izabrale su u veljači 2012. godine Dušicu Radojčić, predsjednicu Zelene Istre, kao svoju predstavnici u novoformiranom savjetodavnom tijelu Ministarstva zaštite okoliša i prirode nazvanom Forum za zaštitu okoliša i prirode.

Forum čine po tri predstavnika organizacija za zaštitu okoliša, gospodarskog sektora, jedinica lokalne i regionalne samouprave i stručnih institucija. Budući da je Forum savjetodavno tijelo, ono može iskazivati mišljenje, ali ne i donositi odluke. Na prvoj sjednici Foruma ministrica je predstavila prijedlog izmjena Zakona o otpadu, čije se usvajanje predviđa tijekom drugog kvartala 2012. godine. Osim uvođenja obaveze do sada proizvoljnog odvojenog sakupljanja otpada, prema novom prijedlogu Zakona, pla-

nira se izrada mape stanja gospodarenja otpadom, odnosno kreiranje baza podataka o mjestima s najvećim opterećenjem, crnim točkama, vrstama otpada i sl. Karta će biti temelj prema kojemu bi koncept izgradnje županijskih centara gospodarenja otpadom bio zamijenjen izgradnjom centara na temelju logične slike infrastrukture, što bi utjecalo na smanjenje troškova i racionaliziranje sustava. Sukladno tome, šteta je što će ti podaci stići prekasno za Kaštjun koji će biti izgrađen na neologičnom mjestu te će koristiti neologičnu tehnologiju. Predstavnici stručnih institucija i udruge suprotstavili su se namjeri gradnje spalionica, smatrajući da nije mudro njihovo planiranje neposredno prije uspostave sustava kojim će biti uspješno reciklirano barem 30 do 40 posto otpada.

Na drugoj sjednici Foruma, održanoj u ožujku 2012. godine, raspravljalo se o Studiji utjecaja na okoliš termoelektrane Plomin 3. Iz diskusije izdvajamo mišljenje predstavnika Zelene akcije Tonija Vidana koji je imao prigovor na predstavljenu prezentaciju. Prema njegovom mišlje-

nju, iznijeti su samo elementarni stvari iz sažetka Studije utjecaja na okoliš, dok uopće nema odgovora na primjedbe upućene tijekom javne rasprave. Sukladno tome, Vidan je najavio upravni spor zbog pokretanja postupka procjene utjecaja na okoliš za zahvat koji nije naveden u prostornom planu. Između ostalog, Vidan je naveo i da će električna energija dobivena iz solarnih panela za tri do šest godina biti jeftinija od one dobivene iz ugljena, dok zakonodavstvo u vezi s ugljenom može postati samo restriktivnije. Rasprava je nastavljena postavljanjem pitanja: "Zašto je Plomin 3 na ugljen bolji od alternative na biomasu s kogeneracijom?", na koje Vidan nije dobio odgovor.

Predstavnica Zelene Istre Dušica Radojčić podsjetila je prisutne da termoelektrana te snage i s tim energentom nije predviđena Prostornim planom Istarske županije koji je dobio sve potrebne suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša. Ukoliko se smatra da je Programom prostornog uređenja RH na toj lokaciji dopuštena rekonstrukcija TE Plomin 1 na način da se izgradi nova ter-

moelektrana četiri puta veće snage i s ugljenom kao energentom, onda bi ponajprije trebalo mijenjati Prostorni plan Istarske županije, odnosno uskladiti ga s Programom prostornog uredenja da bi uopće mogao biti pokrenut postupak procjene utjecaja na okoliš. Osim toga, izgradnju četiri puta jačeg Plomina 3 na lokaciji različitoj od Plomina 1 ne možemo smatrati rekonstrukcijom, što će rezultirati žalbom Upravnog suda. Od ostalih komentara izdvajamo ideju o gradnji termoelektrane na biomasu umjesto na ugljen, budući da Hrvatska raspolaže dovoljnom količinom te sirovine za opskrbu jednog takvog postrojenja. Tu je tezu potvrdio i gost-stručnjak

Aleksandar Kovačević, pozvan od strane Eko-Kvarnera. Kovačević je imao niz primjedbi i komentara koje su dobrom dijelom ostavile bez riječi i suvislog odgovora predstavnike Ekonerga i HEP-a. Primjerice, Kovačević je govorio o pogrešnoj implicitnoj pretpostavci da će cementare koristiti nusproizvode termoelektrane te da neće biti potrebno njihovo deponiranje, umjesto da je prije toga izrađena analiza izvedivosti te mogućnosti. Potom je nastavio govoriti o smiješnoj tezi prema kojoj ni ukupna raspoloživa količina plina iz Sjevernog Jadrana ne bi bila dovoljna da zadovolji potrebe TE Plomin za vrijeme njenog trajanja, navodeći da se kod uglje-

na uzima u obzir međunarodno tržište i raspoloživost te sukladno tome ne postoji razlog ograničavanja na količine plina dobivenog iz Sjevernog Jadrana. Vladimir Lay iz Instituta Ivo Pilar iskazao je nezadovoljstvo tretmanom socijalnih učinaka predloženog projekta, što se nimalo ne razlikuje od uobičajene prakse u svim studijama utjecaja na okoliš, navodeći da svi znamo i vidimo rezultate odluka inženjera u proteklih 20 godina - od silnih tehničkih i pravnih aspekata zaboravljuju se oni najvažniji - zdravlje, okoliš, emisije CO₂ i domaći resursi.

Dušica Radojčić

Izdvoji s(v)e. Fai la differenza.

Tijekom mjeseca ožujka 2012. godine Udruga Zelena Istra u suradnji s Komunalnim poduzećem 6. maj d.o.o. započela je kampanju osvješćivanja i edukacije građana o važnosti odvojenog prikupljanja otpada naziva *Izdvoji s(v)e. Fai la differenza.*

Kampanja će tijekom 2012. godine biti provedena u gradovima Umag, Buje i Novigrad te općinama Brtonigla, Grožnjan i Oprtalj. Osnova provedbe kampanje je postavljanje tzv. zelenih otoka i spremnika za baterije u svaki od navedenih gradova i općina, kao i dijeljenje

platnenih vrećica i edukativnih letaka o kompostiranju te brošura o pravilima odvojenog prikupljanja otpada. Gradanima navedenog područja bit će, primjerice, dodijeljeno i 400 besplatnih kompostera na korištenje. Osim promotivnog, kampanja *Izdvoji s(v)e. Fai la differenza.* ima i edukativni karakter s ciljem provođenja tematskih radionica među vrtićkom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom djecom te promotivnim kampanjama za svo građanstvo, što će u suradnji s Komunalnim poduzećem 6. maj d.o.o provesti članovi Udruge Zelena Istra. Kampanja se zasniva na unaprijed osmišljenom vizualnom identitetu koji je izgledom i popratnom porukom/sloganom najadekvatniji i najkarakterističniji za gore navedena područja, a budući da je stanovništvo ovog područja dvojezično, ista će biti provedena na talijanskom i hrvatskom jeziku.

Odvojeno prikupljanje otpada i recikliranje osnove su modernog upravljanja otpadom, jer na taj način štedimo prirodne sirovine, smanjujemo ubrzano gomilanje otpada na odlagalištima i štitimo okoliš. Osim što je to važno za nas danas, važno je i za buduće generacije. Ova kam-

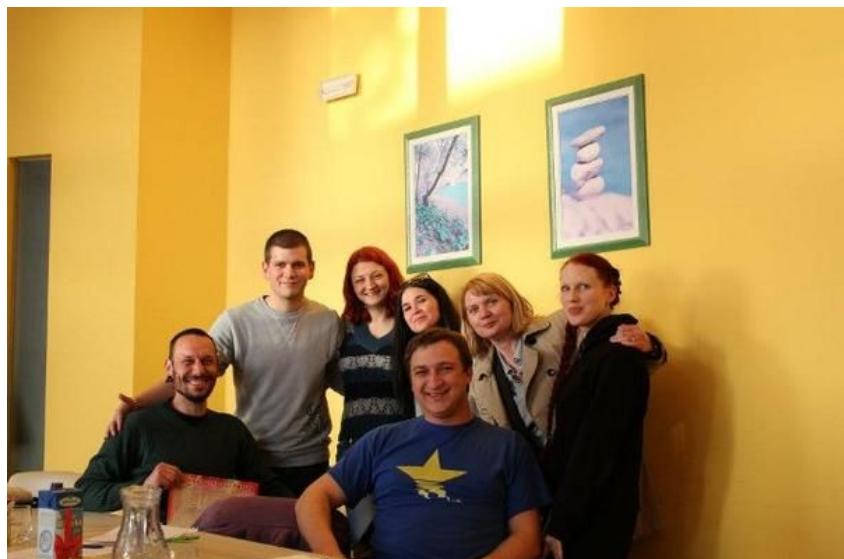
panja dobar je početak ostvarivanja ciljeva gospodarenja otpadom u Hrvatskoj. Prema Prijedlogu zakona o otpadu, do 2015. godine udio od-

vojenog prikupljanja otpada morat će iznositi 50 posto. Prema istom Prijedlogu, udio biorazgradivog komunalnog otpada do 2015. godine

mora se smanjiti na 50 posto, a do 2020. godine na 35 posto.

Rudija Pavličević

Osnovan Volonterski centar Istra

Inicijativa za osnivanje Volonterskog centra Istre donijela je 21. ožujka 2012. odluku o formaliziranju svog rada na razvoju volonterstva i afirmaciji volonterskog rada u društvu, odnosno o osnivanju Volonterskog centra Istra. Uz Zelenu Istru, Centar su osnovale udruge Metamedij, ZUM i Sunokret Pula te fizičke osobe Elvis Fekete, Nevija Srdoč i Daniela Ustić, koji zajedno čine i Skupštinu Volonterskog centra Istra. Za članove Upravnog odbora izabrane su Suzana Fraberger, Svetlana Sto-

janović i Danijela Ustić, koja je ujedno postala i predsjednica Volonterskog centra Istra.

Ideja o osnivanju Centra začeta je u prosincu 2009. godine kada su Zelena Istra, Sunokret, Metamedij, ZUM, Casoni Vecchi, Gradsko društvo Crvenog križa Pula i Obiteljski centar Istarske županije, pokrenuli Inicijativu za osnivanje Volonterskog centra Istre. Od tada je Inicijativa provela niz edukativnih akcija i mentorsku podršku organizatorima volontiranja. Pokrenuta je

i baza podataka volontera i organizatora volontiranja s ciljem lakšeg povezivanja onih koji žele volontirati s onima kojima su potrebne usluge volontera. Rad Inicijative i osnivanje Volonterskog centra Istra tijekom protekli dvije godine pomogli su Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Istarska županija, članice Inicijative i mnogi volonteri diljem Istre kojima od srca zahvaljujemo. "Prepoznali smo potrebu zajednice i važnost volonterskog rada u unapređenju kvalitete življenja. Naporno radimo na afirmaciji volontera i volonterskog rada jer vjerujemo da volontiranje gradi pojedinca, a društvu u cjelini daje snagu. Stoga Vas pozivamo da se uključite u rad Volonterskog centra Istra i da i svojim primjerom promičete vrijednosti za koje se svaki volonter zalaže: dobro, humanost, davanje, nesebičnost, rad za opće dobro, poštjenje i zajedništvo." - osnivači Volonterskog centra Istra

Ivan Divković

Edukativne radionice u OŠ Monte Zaro

Zelena Istra je u osnovnoj školi Monte Zaro održala predavanje o načinima štednje vode i odvojenom prikupljanju otpada. Učenici 5a i 5b razreda pokazali su veliko zanimanje, ali i znanje u očuvanju okoliša. Razlog gostovanja bilo je obilježavanje Svjetskog dana voda (22.3.) i Svjetskog dana šuma (21.3.). Tijekom

predavanja uz pomoć powerpoint prezentacija i kratkih animiranih filmova podsjetili smo učenike na koji način mogu svakodnevno štediti vodu te zašto je važno odvajati otpad.

Irena Burba

U mjesecu ožujku primili smo 30 prijava građana na Zeleni telefon. Od toga otpad 9, zelenilo 6, razno 5, vode 3, rudarenje 2, zrak 2, životinje 2 i gradnja 1.

Eksplotacija zemlje u selu Ladrovići

Tijekom mjeseca ožujka primili smo na Zeleni telefon prijavu građana o eksplotaciji zemlje i odlaganju građevinskog otpada u selu Ladrovići. Građani su nam poslali i fotografije registarskih tablica kamiona koji je prenosio zemlju te podatke o tvrtci koja vrši eksplotaciju.

Slučaj smo potom prijavili Poljo-

privrednoj inspekciji u Poreču. Inspektor je provjerio status parcele, navodeći da se radi o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu vlasnika sporne tvrtke. Budući da se radi o poljoprivrednoj parcelli, vlasnik ne smije skidati humusni sloj i eksplorirati zemlju. Postupak je u tijeku. O ishodu ćemo biti obaviješteni na-

kon donošenja rješenja. Prema zakonu, vlasnik bi trebao parcelu vratiti u prvobitno stanje, ali poštivanje zakona u takvim slučajevima u nas je rijetkost. Nezainteresiranost mjerodavnih, slabost pravne države ... sve je to među razlozima takvog stanja.

Fatamorgana u tvornici cementa u Puli

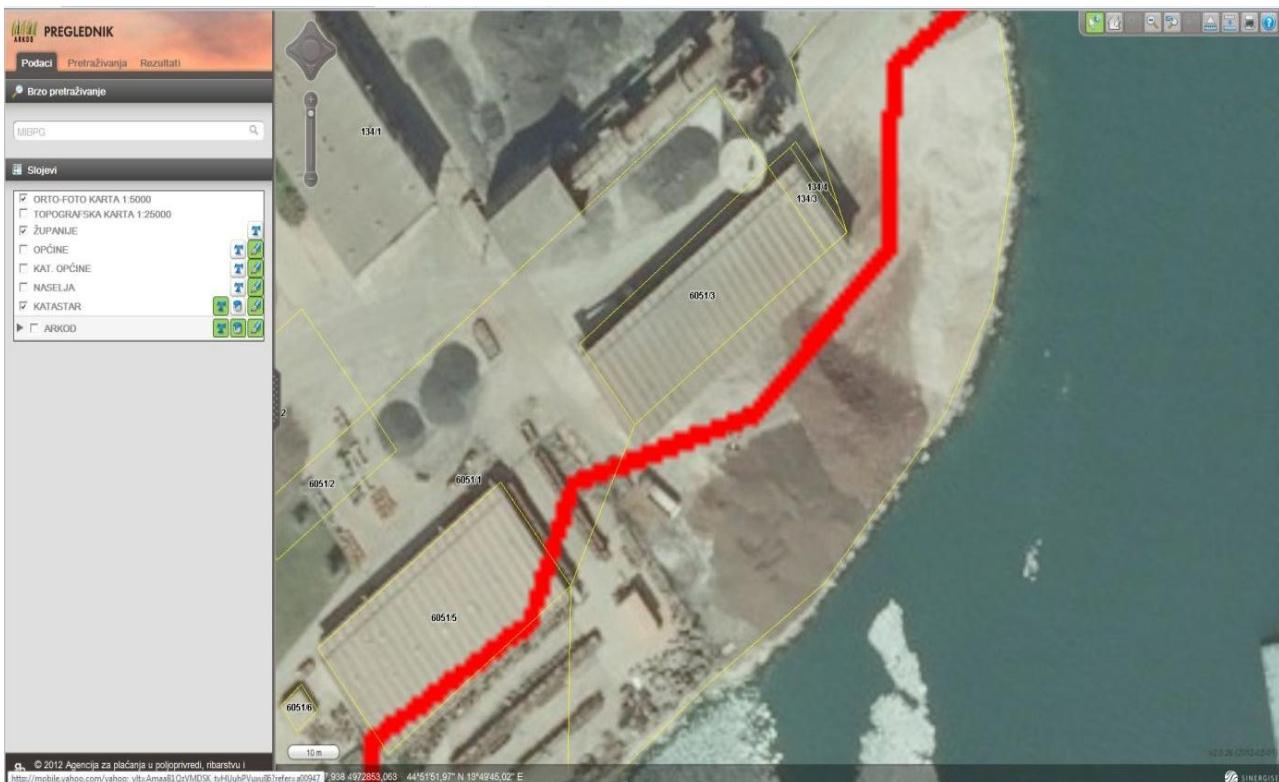

19.02.2012

Jedan od poziva upućenih na Zeleni telefon bio je vezan uz skladištenje sirovina od strane Tvornice

cementa u Puli, Calucem d.o.o. Pulska tvornica cementa često je predmet prijava. Ovaj puta se radi

o odlaganju sirovine za proizvodnju cementa u dvorištu tvornice. Prema prijavi, tijekom kišnih dana postoji opasnost od ispiranja i istjecanja sirovine u more pulskog zaljeva. U blizini postrojenja nalaze se i stambene zgrade, što predstavlja ne samo smetnju već i potencijalnu opasnost za stanare, budući da za vjetrovitih dana prašina leti svuda naokolo. Slučaj smo prijavili Inspekciji zaštite okoliša koja je 13. ožujka 2012. godine obavila inspekcijski nadzor i utvrdila da ne postoji povreda Zakona o zaštiti okoliša. Zanimljivo. Utvrđeno je da se radi o sitnom boksu koji se doprema brodom i iskrca na sjeveroistočnu obalu luke posebne namjene tvornice. Teret se potom kranom

prekrcava u kamione te prevozi do zatvorenog skladišta boksita, kaže inspekcija. Tijekom godine kamioni dovoze ukupno dvije takve pošiljke. Utvrđuje i da problem nastaje prilikom dinamike iskrcaja, pretovara i ukrcaja, budući da manja količina boksita, npr. oko 1.000 tona, oko 10-ak dana stoji na zapadnoj obali u dvorištu tvornice dok ne bude

u cijelosti prevezena u skladište. Odgovor inspekcije proslijedili smo prijavitelju, koji Inspekciji potom odgovara: "Zahvaljujemo na odgovoru i dostavljamo vam sliku sa Arkoda (satelitski snimak s katastarskim česticama navedenima u vašem zapisniku) iz koje je vidljiv nasip i skladištenje sirovina na nasutom zemljištu. No, vjerojatno se

radi o optičkoj varci ili fotomonataži koja nas je prevarila. Ukoliko pogledate sliku u prilogu biti će vam jasno kako smo bili u zabludi."

Irena Burba

Aktivnosti Zelene Istre financijski podržavaju

